

Ansvarlig redaktør: **Hanna Relling Berg**
 Administrerende direktør: **Lidvar Flydal**
 Samfunnsredaktør: **Jan Erik Røsvik**
 Kultur- og reportasjeredaktør: **Kristin Knudsen**
 Nyhetsredaktør: **Sindre Halkjelsvik**

RYSTENDE: Politiets pressekonferanse om avsløringene i «Dark Room»-saka ga et rystende innsyn i barnepornografi-nettverkene på det mørke nettet. FOTO: NTB/SCANPIX

LEDER

Risikoen for å bli tatt, må øke – for ofrenes skyld

Produksjon og distribusjon av barnepornografi er en kynisk virksomhet som utnytter og skader vergeløse barn på det groveste. De som laster ned dette materialet på nettet er medansvarlige i overgrepene, og må stoppes.

Vest politidistrikts pressekonferanse søndag om avsløringen av flere barneporno-nettverk gir et rystende innsyn i virksomheten. 51 menn er så langt involvert. Det er lastet ned store mengder barnepornografiske filmer og bilder.

Noen av de involverte skal også sjøl ha begått overgrep, og produsert og distribuert barnepornografi. Politiet har gjennom tilgang til chatter på det såkalte mørke nettet, avdekket planlegging av overgrep. I ett tilfelle planla en mann overgrep mot sitt da ufødte barn.

Seksuelle overgrep mot barn er en fryktelig forbrytelse som kan være traumatiserende og påføre ofrene stor skade. Når overgrepene i tillegg blir filmet eller fotografert, øker skadepotensialet. Ofrene føler det ofte som om overgrepet aldri tar slutt, fordi bilder og video er spredt på nettet.

Ofre for barnepornografi har en høyere risiko for psykiske lidelser enn andre overgrepsofre nettopp på grunn av vissheten om at bilder av overgrepet er spredt til mange. Noen av dem lider av alvorlig posttraumatisk stressyndrom, langvarig risiko for depresjon, paranoia og selvmordstanker.

I tillegg til krenkelsen i selve overgrepet lever de med frykten for å bli «avslørt», av å bli kjent igjen av fremmede. Frykten er i seg sjøl en kontinuerlig ydmykelse og krenkelse.

Statsminister Erna Solberg sier i en kommentar at det å etterforske og domfelle personer i slike saker, er noe av det viktigste vi kan gjøre. Hun har rett i at det – i tillegg til å synliggjøre skadene på ofrene, kan skremme mange fra å bli rekruttert til slike miljøer.

Da må vi sette politiet bedre i stand til å avsløre slike saker. Sjøl om politiet i dag klarer å avsløre flere enn tidligere, er risikoen for å bli tatt for nedlasting fremdeles for liten. Skal vi få en vesentlig endring på det, må det settes inn mer ressurser hos politiet, og kompetansen må økes. I tillegg må vi styrke det internasjonale politisamarbeidet.

●● **Ofrene føler det ofte som om overgrepet aldri tar slutt, fordi bilder og video er spredt på nettet**

Sunnmørsposten arbeider etter Vær Varsomplakatens regler for god presseskikk. Dersom noen føler seg rammet av urettmessig omtale i avisa, oppfordres de til å ta kontakt med redaksjonen. Det er også anledning til å reise klage for brudd på god presseskikk til Pressens Faglige Utvalg (PFU). Adresse: PFU, Rådhusgt. 17, pb 46 Sentrum, 0101 Oslo

nyheter

Tips: 95 400 400 • nyheter@smp.no • sentralbord 70 12 00 00

● – Vi har svart belte i cybersikkerhet, de har svart belte i s

Vil samarbeide med

– Vi ønsker et felles prosjekt med Offshore Simulator Centre i Ålesund. Vi har svart belte i cybersikkerhet, de har svart belte i simulering.

Det sier direktør for CCIS ved NTNU i Gjøvik, Sofie Nystrøm, som i går var i Ålesund for å snakke om cybersikkerhet.

FAKTA

- Mandag var cybersikkerhet tema på NTNU Ålesund.
- Fra NTNU CCIS kom direktør Sofie Nystrøm.
- Herifra kom også professor Sokratis Katsikas som snakket om temaet for maritim sektor.
- Prosjektleder Maritn Hayes fra Watchcom Security Group snakket om trender innen cybersikkerhet.

Viktig for politiet

Cybersikkerhet og mørke rom på nettet er ikke mindre aktuelle i forbindelse av siste dagers opprulling av overgrepssaker der 51 personer så langt er siktet.

Nystrøm tror det blir flere.
 – Hvis en skal følge sporene til overgriperne må de være relativt varme. Politiet jobber hele tiden for å finne overgrepsmateriale. Folkelig sagt er snakk om å håndtere enorme datamengder for å finne nåla i høystakken.

Vi er viktig for norsk politi. CCIS er en kunnskapsressurs for politiet som hele tiden jobber for å finne overgrepsmateriale på nett. Jeg vet ikke hvilke metoder som er benyttet i denne saken, sier hun.

Internettets skyggeside

– The Dark Web er skyggesiden av internett der folk kan operere hvis de vil snakke anonymt.

Du må laste ned en applikasjon til TOR der du logger deg inn med brukernavn og passord. Informasjonen som ligger her kan ikke googles.

Dette er et beskyttet område på godt og vondt. En tror at her finnes ca 50.000 nettsider med ulike portaler for kjøp av ulike tjenester og ting og der en kan skjule sine spor. Politiarbeidet innenfor dette blir grenseoverskridende.

11 måneder å få ut FB-info

Nystrøm peker på at det ligger mange elektroniske bevis på

DYRT: 80 prosent av de totale tapene i virksomheter på verdensbasis skjer på grunn av iinsidehacking. De ansatte er det svakeste leddet, ifølge professor Sokratis Kasikas.

VOLD I NÆRE RELASJONER: Rettssaken mot sunnmøringen starter i januar 2017.

– Slo samboer med spedbarn på armen

Statsadvokaten har tatt ut tiltale om grov mishandling mot sunnmøring i 30-årene.

Ifølge tiltalen skal sunnmøringen ved flere anledninger fra høsten 2009 til slutten av 2014 ha mishandlet sin daværende samboer med vold og trusler.

Mishandlingen skal ha foregått flere steder i inn- og utland.

Han skal blant annet ha slått henne i overkroppen og armen, kløpet, dyttet og skubbet henne, presset henne mot gulvet, skubbet henne ut av bilen og kastet ting på henne.

Ifølge tiltalen skal mannen også ha sparket henne i skrittet og

dyttet hodet hennes ned i en balje med vatn.

Flere av voldstiltfellene skal ha skjedd mens mannen holdt deres felles spedbarn i armen. Han skal også ha skubbet samboeren ned ei trapp mens hun var gravid.

Strafferammen for grov vold i nære relasjoner er fengsel i inn-til fire år. Det vil også bli reist

sivilt erstatningskrav på vegne av den fornærmede kvinnen.

Straffesaken mot sunnmøringen starter i Romsdal tingrett i slutten av januar 2017.

STIG VÅGNES
stig.vagnes@smp.no

mulering, sier CCIS-direktør

d simulatorsenteret

BISTÅR POLITIET: – Vi er viktig for norsk politi, sier direktør Sofe Nystrøm ved Center for Cyber and Information Security. Nå samarbeider de med nederlandsk politi med pilotprosjektet «Hansken» som skal gi bedre verktøy for etterforskning på nettet.

sosiale medier.

– Men det tar norsk politi 11 måneder i snitt å få ut Facebook-data fra andre land, unntatt i saker der det er snakk om nødrett som 22. juli. Det er kjempeviktig med internasjonalt samarbeid og lovverk, fastslår Nystrøm og peker på at Økon-krim, for eksempel, fort kan gå ut til 10-12 land i en sak.

– Lovverket henger etter på dette området. Flere er etterhvert opptatt av hvor en skal henvende seg for slike ting. Vi trenger bilaterale avtaler for å komme oss videre.

Europol og «Hansken»

CCIS-direktøren forteller at de for tiden samarbeider om et pilotprosjekt med nederlandsk politi for å finne en høyteknologisk plattform for enklere å kunne dele store datamengder og gjøre det lettere for politiet å finne det de er ute etter. CCIS sitter også i rådgivende styre for Europol.

Piloten kalles «Hansken». Vi jobber sammen med nederlandsk politi for å bistå politiet i å finne smarte teknologiske løsninger. Vi lager et verktøy der vi lettere kan spore ting.

Resultatet er at alle digitale beslag, enten det gjelder overgrep, voldtekt, narkotika – alt som er av elektroniske spor – blir varmere. Hun tror det kan bli et pengespørsmål om politiet kan rulle verktøyet ut overalt eller om det bare er noen distrikt som får råd til å bruke det.

CCIS også er med på et svært forskningsprosjekt der de har fått 30 millioner kroner fra Forskningsrådet for å forske på store datamengder og digitale spor.

INGER OTTERLEI
inger.otterlei@smp.no

BERGEN: Gunnar Fløystad (t.v.), leder for påtaleseksjonen, etterforskningsleder Hilde Reikrås og påtaleansvarlig Janne Ringset Helme under pressekonferansen i Bergen om politiets aksjon mot pedofile nettverk søndag. FOTO: MARIT HOMMEDAL / NTB SCANPIX

En mistenkt fra Møre og Romsdal i Dark Room-saken

Vest politidistrikt melder at Møre og Romsdal har fått oversendt en sak med utspring fra Operasjon Dark Room.

Totalt 51 personer er involvert i etterforskningen av operasjon Dark Room, som har avdekket en rekke grove overgrep mot barn helt ned i spedbarnsalder.

Politiet har beslaglagt 150 terabyte med datamateriale i form av bilder, filmer og chat-ter. Det er et av de største beslagene i norsk historie, opplyste politiet på en pressekonferanse søndag.

– Så langt har vi ikke blitt bedt om å etterforske saker som følge av det som har kommet fram i etterforskninga i Dark Room, sa Ingmar Farstad, fungerende leder for politiet på Sunnmøre, til Sunnmørsposten i går. Vest politidistrikt offentliggjorde mandag saker med utspring fra Operasjon Dark Room som behandles av andre politidistrikt:

Trøndelag: 5 saker.
Innlandet: 3 saker.
Sør Vest: 1 sak.
Troms: 4 saker.
Nordland: 2 saker.
Øst: 7 saker.
Sør Øst: 2 saker.
Møre og Romsdal: 1 sak.
Finnmark: 1 sak.
Kripos - skal oversendes
Sverige: 1 sak.

Tidligere straffedømt

Politiførstebetjent Dag Erling Austvik sier til smp.no at det er en mann i 40-årene fra Romsdalsregionen som er mistenkt i Møre og Romsdal.

– Han er mistenkt på lik linje med de andre, for å være i besittelse av materiale som fremstiller seksualisering av barn, sa Austvik til smp.no i går.

Mannen er tidligere straffedømt for lignende forhold, opplyser politiførstebetjenten til smp.no.

Vil fengsle 23-åring

Politiet vil også ha en 23 år gammel mann varetektsfengslet med strenge restriksjoner. Han blir ansett som en sentral skikkelse i den store Dark Room-etterforskningen.

Den 23 år gamle studenten skal ha hatt en sentral rolle i sakskomplekset som blir betegnet som norgeshistoriens største overgrepssak.

Han ble framstilt for varetektsfengsling i Bergen tingrett mandag ettermiddag. Politiet vil ha fire ukers varetekt med de strengeste restriksjonene norsk lov tillater: Full isolasjon de første to ukene og brev- og besøksforbud i hele perioden, skriver Bergensavisen.

23-åringen ankom fengslingsmøtet mandag med hette over hodet. Det har ikke lyktes NTB å få hans forsvarers kommentarer til saken.

TORBjørn EIDHAMMER
torbjorn.eidhammer@smp.no